

Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcijai

P. Valerijonas Žalkauskas
atšakymo, surinkimo
2009.01.26

Neseniai įsigijome "Lietuvos valsčių" serijos knygą "Obeliai. Kriaunos", kurios apraše paminėta, kad ji išleista su Lietuvos tūkstantmečio minėjimo programos parama. Pasidžiaugėme, kad atsirado parama ypač svarbios kraštotyros medžiagos tvarkymui. Tačiau Lietuvos tūkstantmečio programos projekte (Lietuvos rytas/ 1999. 01.05) neradome jokių punktų, kuriuose būtų minima kraštotyros medžiagos leidyba.

Mes dalyvavome trijose Vilniaus universiteto kraštotyrininkų klubo RAMUVA ekspedicijose ir suvokiame surinktos ir nepaskelbtos medžiagos apimtį. Gerai, kad dar laiku buvo imtasi šio milžiniško liaudies kultūros palikimo rinkimo darbo. Dabar jau nebebūtų įmanoma surinkti tos medžiagos.

Vilniaus universiteto kraštotyrininkų klubo RAMUVA ekspedicijos yra ypatingos keliais aspektais:

1. Tai ilgiausiai trukusios ir didžiausios kraštotyros ekspedicijos.
2. Tai kompleksiniai etnografijos, kalbos, tautosakos ir istorijos tyrimai.
3. Tai visą Lietuvą aprėpiantys tyrimai.
4. Tai visuomeniniais pagrindais dirbtas darbas, palaikant universiteto vadovybei ir vietos valdžiai.

Kadangi ekspedicijose darbas buvo dirbamas visuomeniniais pagrindais, nepakakdavo laiko ir lėšų surinktai medžiagai analizuoti, apibendrinti ir skelbti. Kol dar yra šių ekspedicijų dalyviai ir medžiagos rinkėjai, būtina imti tvarkyti surinktą unikalią medžiagą. Kitaip dalis jos gali būti prarasta.

"Lietuvos valsčių" serijos knygų leidyba būtų labai tinkamas Lietuvos tūkstantmečio programos punktas - liaudies kūrybos paveldo sutvarkymas. **Kreipiamės į Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkciją, prašydami įtraukti "Lietuvos valsčių" serijos knygų leidybą į programą.**

Manome, kad programos projekte yra abejotinų siūlymų. Nesuprantami siūlymai statyti tautos kongresų rūmus. Argi kada nors tauta spręs problemas kongresuose, o ne referendumuose? Vieni kongresų rūmai vargais negalais baigiami statyti šalia vyriausybės rūmų Vilniuje. Tačiau bus naudojami ne pagal paskirtį - ne kongresams. Reikėtų lėšas skirti kultūros paveldui tvarkyti, o ne nelabai aiškios paskirties statyboms.

Lietuvos mokyklų modernizavimas turėtų būti nuolatinis vyriausybės rūpesčiu. Tai neturėtų tapti šūkiu "tūkstančiui metų - tūkstantis mokyklų".

1999.01.22

Anelė Žalkauskienė
g.m.dr. Valerijonas Žalkauskas

